

Рівень 0. Пролог

За вікном завили сирени. Христя сиділа в кутку своєї кімнати, одночасно слухаючи простір у твіттері, скролячи стрічку місцевих каналів у телеграмі й похапцем поїдаючи нашвидкуруч зібраний бутерброд.

— Христю, перейди в коридор, — долинув голос мами з кухні. Хри, сторожко дивлячись на вікно, навхрест заклеєне скотчем, послухалась і перемістилась з-за дверей. З плюсів — тут уже був постелений матрац. З мінусів — стало чути мамині бідкання.

— Ох, за що це нам усе, — Анна помішувала суп на плиті, — і куди ж ховатися? Он підвал — і той на ключ замкнуто, а ключ невідомо в кого! Куди бігти?

Хри, зціпивши зуби, промовчала.

— І як у таких умовах дитину ростити? — Анна похитала головою. — Хто ж знав, хто ж знав, що так буде. Та хіба ми винні, що оце...

— Так, винні, — урвав її голос доньки з коридору.

— Ти щось сказала? — з материного голосу враз зникли жалісливі нотки. Натомість з'явилися загрозливі.

— Так, сказала! — Хри звучала вперто й рішучо. — Ти й такі, як ти, в усьому й винні!

— Ти, може, думай, що говориш рідній матері?!

— А що, хіба неправда? — дівча зірвалося на ноги. — Хіба не ваша байдужість до цього призвела? Не ваше небажання щось змінювати? Тільки б закрити очі на проблему, замести під килим — най там собі животіє подалі від очей!

— Подивилась би я на тебе... — прикрикнула мати.

— І подивилася б! Я була б абсолютно іншою! Я чинила б зовсім не так!

— Що, прям із пелюшок?

— А може, й із них!

І жодна із жінок не помітила відразу, що на кухні вони не самі. Що є ще дві жінки, майже примарні, хоча одна була набагато темніша за іншу. Та зрештою одна з них ввічливо прокашлялася, перериваючи сварку, бо мала до них, а точніше — до Христі, важливу пропозицію. Але цю історію варто почати трохи інакше...

Рівень
1

Рівень 1. Початок

1990 рік. Ані дев'ять років.
До народження Христі 15 років.

Колготки не хотіли надягатися. Так буває з ними — з колготками, — коли встаєш із самого ранку й уже кудись спізнюєшся. То вони перекручуються просто в тебе на ногах, то ти якимось чудом надягла їх не тим боком, то права нога намагається втратити в ліву — колготку? колготи-ну?.. Аня замислилася, насупивши чоло й ігноруючи чорні пасма нечесаного волосся, що лізли в очі. Сховала позіх у кулачок і, прислухаючись до батьківських голосів за дверима, спробувала знову. Двері в її кімнату різко відчинилися. Софа.

— Та ти їх вдягнеш нарешті чи ні? — старша сестра безцеремонно почала натягати на неї той нещасний предмет гардеробу, ігноруючи намагання вирватися. — Уже десять років, а все як маленька. А чого ці? Дивися, вони в тебе на колінках збігатися будуть, розтягнуті такі...

— Я хочу ці! — Аня вирвалася. — І жовте плаття!

— Не можна жовте плаття, треба вбратись урочисто. Як на перше вересня.

— Фартушок?

— Фу, — Софія скривилася, — сподіваюся, тепер це лахміття викинуть у сміття. Ні, знайдемо тобі щось чорнобіле. Більш класичний стиль. Ми ж тепер ідемо в Європу!

— А коли ми туди підемо?

— Спершу ми з тобою йдемо в Радянський парк... — Софію перебила матір, що гукала дівчат снідати. Аня, досі позіхаючи й тручи заспані очі, почалапала до столу. З невдоволеним виразом обличчя провела ложкою по манній каші, але промовчала, помітивши дивну знервованість батька й матері. Аня знехотя колупнула вміст тарілки, змішуючи маленьку грудку масла із цупкою, твердою перевареною манкою, і не стерпіла.

— А нащо ми йдемо в парк?

— Купимо квітів, — відгукнувся тато.

— Ромашок?

— Та яких ромашок... Троянд хоч пару-трійку!

— Де їм узятися, — закотила очі мати, — зроду-віку не було, а тут посеред літа будуть тобі трояндами в парку торгувати?

— Ну, купимо в переході по дорозі. Сьогодні мають бути! Не щодня ж Декларацію про державний суверенітет підписують! — тато підняв угору вказівного пальця й останню фразу промовив, наголошуючи на кожному слові.

— А що то таке? — пробелькотіла Аня. — І кому ми купуємо квіти?

— Це означає, що, — тато радісно всміхався, — ми на-
решті будемо вільні!

— Та хай вони спершу її підпишуть, — не витримала
мати, — бо потім знову чекати невідь-скільки!

— Точно підпишуть сьогодні, точно-точно, — тато на-
решті сів за стіл, але ложки так і не торкнувся, — коли ж,
як не сьогодні? І ми туди підемо! І побачимо їх першими!

— Так а квіти кому?

— Та депутатам же. Підеш і вручиш, — він підморгнув
Ані.

— Я?!

— Вона?!

Обидві сестри вирічилися на батька: одна — налякано,
інша — обурено.

— Ну так, Аня. Буде депутатам привітання.

— Я теж хочу піти із квітами! — Софія склала руки на
грудях. — Чого це як прибирати — то я, а як квіти вруча-
ти — вона?

— Та купимо вам обом квіток, обидві вручите, теж мені
знайшла проблему, — махнув рукою батько. Мати, подум-
ки порахувавши витрати, скривилася. Вона збиралася піс-
ля сніданку спуститися до сусідки й попросити трохи кві-
тів із клумби під домом, які та постійно поливає, — уже ж
дешевше буде. Тепер доведеться просити два букетики.

— Та хай Софа сама і вручає!

«Один».

— Ти що? Така подія у твоєму житті більше не повто-
риться ніколи! Хіба ти зовсім не хочеш долучитися?

«Два».

— Не хочу! Я їх не знаю! Чого б це я мала їм дарувати квіти?

«То таки один чи два?»

На кухні був іще дехто. Дві сестри, невидимі людському оку. Закутана в чорне й пошарпане Недоля, яка скривилася, зрозумівши, що тут немає кави й вона не зможе як слід прокинутися, поласувавши хоч запахом. І вбрана в білу су肯ку Доля, яка грілась у променях ранкового липневого сонечка, сидючи на підвіконні.

— Як думаєш, що мала обере? — Недоля насупила брови, почувши запитання сестри, нечутне людям. Та любила такі штуки: вибрати смертну, дивитися на варіанти вибору, обирати разом із нею, сподіватися на краще, боятися гіршого, грати на власних нервах. Натомість Недоля просто хотіла кави.

— Без поняття.

— Ну ж бо, простежмо.

— Слухай, надворі 1990 рік. Шістнадцяте липня, якщо бути точною. Там, у Верховній Раді, сьогодні підпишуть Декларацію про державний суверенітет України. Не хочеш простежити, не знаю, за Левком Лук'яненком? Далася тобі ця мала, яка й колготки вдягати сама ще до пуття не вміє!

— Я теж такою була.

— Що, колготки не вміла вдягти? — захихотіла Недоля.

— Нерішуча. Цікаво, що з неї виросте, — Доля подивилася на Аню, — і як далі складеться її шлях. Ми встигаємо

стежити за сотнями людських життів — чому б і цю не внести в перелік?

— Ясно, ти від мене не відчепишся. Ну гайда, — Недоля махнула рукою. — Які там зараз у неї опції?

ПОГОДИТИСЯ ВРУЧИТИ КВІТИ
(АЛЕ НАПОЛЯГТИ НА РОМАШКАХ!). —
РІВЕНЬ 2. ЕПІЗОД 1. (с. 12)

СКАЗАТИ, ЩОБ СОФА ВРУЧАЛА
КВІТИ САМА. —
РІВЕНЬ 2. ЕПІЗОД 2. (с. 16)